

СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО › с. 5

**ДОМИСЛЮЄМО
ЗАДУМАНЕ**

ТЕАТР › с. 10

ДІАЛОГ З ДИТИНСТВОМ

МУЗИКА › с. 7

**СТРУНИ ВІД ДІДІВ –
ПРАДІДІВ**

Михайло Кулиняк,
міністр культури
України

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

На цьому тижні закінчився термін головування України в Комітеті міністрів Ради Європи, який тривав півроку. Завдяки такому високому представництву в поважній європейській інституції наша держава зробила все можливе, щоби якомога активніше долучитися до сучасних європейських процесів. Для нас це був безцінний досвід, який ми обов'язково використаємо у побудові сучасного демократичного суспільства в Україні.

Своє головування в Комітеті міністрів Ради Європи наша країна завершила потужною культурною кодою. У страсбурзькому Палаці Європи відбулася презентація культурних заходів України, на якій були присутні міністр закордонних справ України, Голова Комітету міністрів Ради Європи Костянтин Грищенко, Генеральний секретар Ради Європи Торбйорн Ягланд, керівник Генерального директорату Ради Європи з питань освіти, культури та спадщини, молоді та спорту пані Габрієла Баттайні-Драгоні, представники різних структур РЕ.

Я мав велику честь представити європейській спільноті знакові пам'ятки нашої культурної спадщини – факсимільне видання Пересопницького Євангелія, фотовиставку «Києво-Печерська лавра – святиня України», виставку предметів українського золотарства в голограмах, зроблених на основі фондової колекції Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, яка нині налічує понад 70 тисяч одиниць збереження.

Пересопницьке Євангеліє – визначна рукописна пам'ятка стародавньої мови та мистецтва XVI століття, що містить унікальний матеріал для вивчення історії. Пересопницьке Євангеліє сьогодні – один із символів нашої незалежності, Книга, на якій президенти України присягають на вірність своєму народові.

Фотовиставка «Києво-Печерська лавра – святиня України» презентує фотографії інтер'єрів пам'яток архітектури, пейзажі та панорами Києво-Печерської лаври, яка є перлиною духовної спадщини українського народу, місцем, що майже тисячу років є святом для всього православного світу.

Виступаючи в Палаці Європи, я з особливою гордістю відзначив те, що ми представляємо тут здобутки своєї історії, культури та духовності, які український народ беріг і примножував для прийдешніх поколінь протягом багатьох віків. Щира зацікавленість, яку викликали пам'ятки української культури, в черговий раз переконала мене – ми велика європейська нація, і нам є чим пишатися.

СВЯТИНЮ УКРАЇНИ ПРЕДСТАВИЛИ У СТРАСБУРЗІ

7 листопада в м. Страсбург (Французька Республіка) за підтримки Міністерства культури України відбулися культурно-мистецькі заходи з нагоди закінчення головування України в Комітеті міністрів Ради Європи.

Міністр культури Михайло Кулиняк узяв участь в урочистому відкритті фотовиставки «Києво-Печерська лавра – святиня України» та презентації факсимільного видання визначної рукописної пам'ятки стародавньої мови та мистецтва – Пересопницького Євангелія. Захід проходив у Палаці Європи (м. Страсбург) в урочистій обстановці за присутності Генерального секретаря Ради Європи Торбйорна Ягланда.

З вітальним словом до учасників заходу звернувся Голова Комітету міністрів Ради Європи, міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко, міністр культури України Михайло Кулиняк, Архієпископ Полтавський і Миргородський Филип.

Також міністр культури України Михайло Кулиняк провів у Страсбурзі робочу зустріч з керівником Генерального директорату Ради Європи з питань освіти, культури та спадщини, молоді та спорту пані Габрієлою Баттайні-Драгоні. Під час цієї зустрічі було обговорено низку питань щодо співпраці України з Радою Європи у сфері культури та збереження культурної спадщини, подальшої реалізації спільних проектів і культурних мереж, зокрема таких, як «Компендіум», «Інтеркультурні міста» та Регіональна програма Ради Європи «Київська ініціатива».

Зазначені заходи сприятимуть ознайомленню європейського співтовариства з унікальними пам'ятками української культури і духовності, подальшій інтеграції нашої держави до європейського культурного простору та активізації культурного співробітництва між Україною і Радою Європи.

8 листопада в Парижі відбулася 18-та сесія Генеральної асамблеї держав-учасниць Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини в рамках 36-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО.

На засіданні асамблеї розглядалося питання реалізації в рамках Конвенції про охорону культурної та природної спадщини ЮНЕСКО ініційованої Україною нової теми, присвяченої ролі релігійних громад в управлінні об'єктами всесвітнього значення.

Оксана ГАЙДУК

УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННЮ – 60!

5 листопада з нагоди 60-річчя українського телебачення Президент України Віктор Янукович надіслав привітання представникам різних поколінь телевізійників.

В урочистостях, які відбулися минулої суботи в Міжнародному центрі культури і мистецтв, взяв участь прем'єр-міністр України Микола Азаров.

«Дорогі друзі!

Від імені Уряду України та від себе особисто вітаю вас із цією знаменною датою – шістдесятиріччям вітчизняного телебачення, – сказав у своєму виступі Микола Азаров. – 5 листопада 1951 року, з початком тестового мовлення Київського телецентру, наше суспільство вступило в нову епоху розвитку – епоху телебачення.

Після війни пройшло всього шість років, ще багато вулиць і підприємств були в шрамах руїн, а країна зробила дивовижний ривок до інформаційного суспільства. Зараз навіть важко уявити, як тоді в зруйнованому війною Києві вдалося не тільки побудувати 190-метрову вежу і будівлю телецентру, але й освітити, більше – удосконалити технологію телевізійного мовлення», – сказав глава уряду.

«Сьогодні у вітчизняній галузі телебачення працюють понад 1700 телерадіоорганізацій усіх форм власності, програми яких транслюються супутниковими, ефірними, кабельними каналами. Наше телебачення стоїть на порозі впровадження інноваційного цифрового телемовлення», – підкреслив Микола Азаров, додавши, що уряд наступного року закладає в бюджет 350 мільйонів гривень для того, щоб люди мали можливість дивитися це цифрове телебачення.

«Причому для нас важливо не тільки на високому рівні забезпечити технічну сторону цього процесу, але і врахувати його соціальну сторону, – зазначив прем'єр-міністр. – Безсумнівно, успішна реалізація цих завдань залежить не тільки від розвитку технічного, технологічного та економічного потенціалу вітчизняного телебачення, але, насамперед, від кожного з вас – вашої громадянської позиції, професіоналізму і творчої енергії».

У цей ювілейний день особливо хочеться відзначити той величезний внесок, який був зроблений:

– телеоператорами Владиславом Петровичем Степаненком, Юрієм Андрійовичем Федоровим, Георгієм Івановичем Бінковським;

– журналістами Оленою Георгіївною Пальчун, Людмилою Леонтівною Черняковою, Віктором Володимировичем Пасакон, Лідією Дмитрівною

Льченко, Вірою Миколаівною Бояренко;

– режисерами Валерієм Вікторовичем Лиманом, Олексієм Сергійовичем Одинцем, Наталією Василівною Рабчук.

Тисячі тележурналістів, операторів, режисерів присвятили все своє життя українському телебаченню. Нинішньому поколінню є з кого брати приклад.

Упевнений, сьогодні кожен працівник телебачення розуміє, що на ньому теж лежить відповідальність за успішний розвиток країни.

Хочу вірити в те, що, вступаючи в нову епоху свого розвитку, українське телебачення буде передусім джерелом творчих ідей і натхненником розвитку особистості і суспільства».

Прем'єр-міністр М. Азаров вручив великій групі телевізійників державні та урядові нагороди.

Для гостей заходу відбувся святковий концерт, у якому взяли участь українські та зарубіжні майстри сцени. Вечір транслювався у прямому ефірі Національної телекомпанії України.

Інф. «КІЖ»

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ

3 листопада Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» щодо приведення відповідно до вимог Європейської конвенції про транскордонне телебачення програмної концепції мовлення» і направила текст закону для підпису керівнику парламенту.

Законом передбачається зменшення частки національного аудіовізуального продукту в загальному обсязі мовлення кожної телерадіоорганізації до 25 відсотків. До прийняття закону ця частка становила 50 відсотків. До 25 відсотків знижена і квота на присутність вітчизняного продукту в радіо- і телеефірі.

За закон проголосували 238 народних депутатів.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин відклав підписання закону щодо квот на вітчизняний продукт у теле- і радіоефірі, прийняття якого депутатами Верховної Ради України викликало неабияке збурення в українській інтелігенції, до усунення неузгодженості в тексті документа.

Про це повідомляє прес-служба спікера.

Текст закону, підготовленого для підпису керівнику парламенту направлено до Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації.

Прес-служба ВРУ

НА ВУЛИЦІ БАСЕЙНІЙ

З приводу конфліктної ситуації з приміщенням Державної академічної чоловічої хорової капели України ім. Л. М. Ревуцького та видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА».

Перший прем'єр-міністр – міністр економіки і торгівлі України Андрій Клюєв доручив керівнику Київської міської державної адміністрації провести оперативну перевірку та вжити всіх необхідних заходів для з'ясування обставин захоплення приміщення по вул. Басейній, 1/2. Тим паче, що будівля – пам'ятка архітектури.

На місці події побували представники влади і, як повідомляє прес-служба Київської міської державної адміністрації, заступник голови КМДА Леонід Новохатько заявив, що міська влада захищатиме інтереси і хорової капели, і дитячого видавництва.

«Київська міська державна адміністрація обурена захопленням приміщення, – наголосив Леонід Новохатько. – Балансоутримувач приміщення, КП «Київжитспецексплуатація», ще в жовтні звернувся до Господарського суду України з вимогою припинення ремонтних робіт і відновлення міжповерхового перекриття. Засідання суду призначено на 17 листопада 2011 року».

Л. Новохатько підкреслив: «Капела ім. Ревуцького понесла великі збитки – пошкоджений цінний концертний рояль».

Ми цю ситуацію так не залишимо. Це позиція міської державної адміністрації». Слід зазначити, що влада відреагувала миттєво. Ситуацію тримає під контролем перший віце-прем'єр-міністр України Андрій Клюєв.

Прес-служба КМДА

ДАНИНА ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОМУ МИСТЕЦТВОЗНАВЦЮ

Наприкінці жовтня в приміщенні Київської муніципальної української академії танцю імені Сержа Лифаря відкрито меморіальну дошку члену-кореспонденту Академії мистецтв України, доктору мистецтвознавства Юрію Станішевському (1936–2009) з нагоди 75-ліття від дня народження.

Юрій Олександрович був засновником сучасного українського балетознавства, Міжнародного конкурсу балету імені Сержа Лифаря, натхненником створення та фундатором другого в Україні професійного хореографічного

Тетяна Швачко – удова Ю. Станішевського

навчального закладу – КМУАТ імені Сержа Лифаря. Його перу належать понад 500 наукових праць, зокрема такі ґрунтовні монографії, як: «Національна опера України. Історія і сучасність», «Балетний театр України. 225 років» та багато інших. Більше 30 років він керував відділом театрознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України.

На урочистостях були присутні представники Кабінету Міністрів України, КМДА та Головного управління культури міста Києва, Національного театру опери і балету України, учні самого Станішевського, студенти академії та їхні батьки. Відкриттю меморіальної дошки присвячений вечір пам'яті та концерт.

Зі спогадами про Ю. Станішевського виступили його учні й друзі. Зокрема, директор КМУАТ ім. С. Лифаря Андрій Лягушенко, начальник управління Кабінету Міністрів України Олександр Поспелов, художній керівник балету Національної опери України Віктор Яременко, прима-балерина Національної опери України Ганна Дорош, відповідальний співробітник Кабінету Міністрів України Павло Білаш.

Надія СОКОЛЕНКО

КВАРТЕТ «ЛАБІРИНТ» СВЯТКУЄ ЮВІЛЕЙ

Творчість титулованого українського ансамблю народних інструментів

«Лабіринт» широко відома як у рідній країні, так і за її межами. За нетривалий час свого існування музиканти вибороли численні нагороди на міжнародних музичних змаганнях, стали постійними учасниками фестивалів і мистецьких акцій в Україні та за кордоном.

12 листопада у Києві в рамках циклу «Music-review Ukraine» відбудеться концерт колективу, який святкує цієї осені п'ятиріччя від дня створення. Мистецька подія відбуватиметься в галереї Фонду сприяння розвитку мистецтв (вул. Фролівська, 1/6) у самому серці Подолу.

До свого першого ювілею колектив підготував шанувальникам і поціновувачам класичного й народного мистецтва цікаву програму, яка відображає творчі пошуки музикантів від класики до джазу. Твори Йоганна Себастьяна Баха звучатимуть поряд із Гленном Міллером, а музичні шедеври Астора П'яццолі вплітатимуться в мелодії Дмитра Загороднього. Родзинкою вечора стане виконання симфонічної сюїти «Пірати Карибського моря» Клауса Бедела з однойменної кінострічки.

Квартет «Лабіринт» належить до колективів, які своєю присутністю та першим же зіграним звуком створюють неповторну й осяяну теплом атмосферу в концертній залі.

Music-review Ukraine

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНИЙ АПАРАТ

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

• **головний спеціаліст відділу кадрової роботи та державної служби – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст – юрист-консульт відділу правової експертизи управління правового забезпечення – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища юридична освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі не менше 3 років або за фахом в інших сферах управління не менше 4 років.

• **головний спеціаліст відділу музичного мистецтва управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – 2 вакансії;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст відділу театрального мистецтва управління мистецтв Департаменту формування державної політики у**

сфері культури, мистецтв та освіти – 1 вакансія;

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **завідувач сектору циркового мистецтва управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді головного спеціаліста чи в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст відділу аналізу та прогнозування діяльності навчальних закладів управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – 2 вакансії;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст сектору мовної політики Департаменту у справах релігій та національностей – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного

спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст відділу методології та консолідованої і статистичної звітності управління бухгалтерського обліку та фінансової звітності – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст відділу взаємодії з міжнародними організаціями управління міжнародного співробітництва (на час декретної відпустки) – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст відділу взаємодії міжнародного співробітництва та протоколу управління міжнародного співробітництва (на час декретної відпустки) – 1 вакансія;**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року

або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

• **головний спеціаліст відділу документального забезпечення та контролю управління справами (на час декретної відпустки) – 1 вакансія.**

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які мають вищу освіту, стаж роботи за фахом.

До заяви додаються наступні документи:

- особова картка (форма П-2 ДС);
- автобіографія;
- дві фотокартки розміром 4х6 см.;
- копія паспорта;
- копія диплома про освіту;
- копії документів про підвищення кваліфікації, присвоєння наукового ступеня або вченого звання (у разі наявності);
- копія військового квитка;
- копія ідентифікаційного коду;
- копія трудової книжки;
- декларація про доходи за 2010 рік.

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя»:

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19, кім. 109

Додаткова інформація за тел: 234-39-93

Конкурсна комісія

Хто стане українським Бенксі?

У PinchukArtCentre відкрилися одразу чотири паралельні виставки. Головний проект – експозицію 20 номінантів на отримання Премії PinchukArtCentre 2011 – доповнюють персоналки бразильської художниці Сінтії Марселле та українця Олександра Ройтбурда. А також повністю оновлена «Collection Platform 2: Циркуляція», що містить найзначніші роботи з колекції арт-центру

Потрапити до цієї мистецької інституції у вихідні дні чи то просто ввечері – справжнісінька проблема. Адже черга з бажаних долучитися до contemporary art – переважно, це молодь – тягнеться десь до Бессарабки. А чекати на вхід просто неба доводиться з гаком півтори години. Втім, опісля надуспішної виставки майстра візуальних ефектів та дзеркал Олафура Еліассона, поціновувачі всього сучасного (та, що гріха таїти – відверто модного) ладні зачекати. Хоча, якщо вірити випадково почутим розмовам, не всі з них навіть знають, що саме «показують» цього разу в арт-центрі.

Головним проектом, розташованим на двох поверхах ПАЦ, заради якого і йдуть на жертви (принаймні, власного часу) відвідувачі, є групова виставка 20 номінантів на отримання Премії PinchukArtCentre 2011. Першої приватної загальнонаціональної премії в галузі сучасного мистецтва для молодих українських художників до 35 років. Свої проекти майбутні наші Хьорсти і Бойси створили в рамках конкурсу, оголошеного PinchukArtCentre. Експозиція працюватиме до 8 січня 2012 року, а церемонія нагородження лауреатів премії відбудеться у Києві цьогогоріч – 9 грудня. Відомий і склад міжнародного журі, яке, власне, й визначить найкращих. Це – Кейт Буш, керівник Art Galleries Barbican (Великобританія), Марк-Олів'є Валер, директор Palais de Tokyo (Франція); Катерина Дьоготь,

Степан Рябенко. Смерть Актеона. 2009; Лимонні курчата врятовуються... 2009; Спокуса Святого Антонія. 2010

професор Московської школи фотографії та мультимедіа імені О. Родченка (Росія); Павло Маков, художник (Україна); Ханс-Ульрих Обріст, співдиректор Serpentine Gallery (Великобританія); Екхард Шнайдер, генеральний директор PinchukArtCentre (Україна); Олафур Еліассон, художник (Данія).

Виставка номінантів налічує понад 60 робіт. Крім того, цим проектом PinchukArtCentre розширює кордони художнього простору, виходячи за межі арт-центру, та представляючи одну зі скульптур Жанни Кадирової біля входу до нього, а масштабну фреску Сергія Радкевича – всередині історичної будівлі Бессарабського ринку, розташованого навпроти. У цілому претенденти на найгучнішу недержавну мистецьку премію країни (і на визнання далеко за її межами) майже одноставно надали перевагу зверненню до, можна сказати, класики, і зокрема сучасного мистецтва, замість очікуваного від молоді епатажу. Так, Лада Наконечна і Микита Кадан досить несподівано представили на

суд глядачів витримані концептуальні проекти (Лада взагалі обмежилася концептуальною графікою «Найбільш вигідна позиція найкращих можливостей»). Цей напис на стіні символізує всю значущість для художниці «виставлятися» саме у PinchukArtCentre, серед 20 номінантів). Добриня Іванов представив квазікубістичний проект «Швидкий сон», в якому розробляє ідеї Олександра Родченка. (Він, мабуть, сподівається привернути виняткову увагу самої великої і могутньої московської кураторки Катерини Дьоготь). Олеся Хоменко зовсім уже несподівано потішила серією полотен «Степан Репін», кожне з яких доповнене віршованим у стилістиці народної пісні оповіданням про той чи інший епізод служби у радянській армії. Проект художниці присвятила власному дідусеві-червоноармійцю та його оповідкам про війну.

Зацікавлює «Коліївщина» Володимира Кузнєцова – окремий зал червоночорних графіт «за мотивами» відомого історичного епізоду і, власне, давньої літографії. Втім, найсвіжішими та найцікавішими особисто мені видалися проекти харків'ян Гамлета Зінківського і Аліни Клейтман. Вони ж – найпровокативніші на груповій виставці. Але молодому безкомпромислому мистецтву зарано бути холодним і таким вже академічним! Зінківський створив «Книгу людей» – інсталяцію з 999 портретів пересічних співгромадян, виконаних на... сірникових коробках. Стилізовані «фізії» доповнює коротка, у душі характеристик із фільму «Сімнадцять миттєвостей весни», розповідь про кожного героя. Аліна Клейтман менш відома у Києві, проте її ім'я добре знають у першій столиці. Власне, як тої ще арт-провокаторки. У ПАЦі вона представила власний феміністичний, досить брутальний на вигляд, проект «Загарблення» у душі Трейсі Емін, чи то, може, – «Сексуальної політики» Кейт Міллет.

Паралельно PinchukArtCentre представляє першу за межами Бразилії персональну виставку художниці Сінтії Марселле, володарки головної премії Future Generation Art Prize 2010. (А що – гарний натяк на те, яке пречудове майбутнє очікує на володарів тутешніх

арт-премій!) «Бачити, щоб бути побаченим» включає великомасштабну інсталяцію та спеціально створений для арт-центру фільм. Перша являє собою килим, який приховує ландшафт з пилу. За задумом художниці, це – метафора наших спроб приховувати помилки, бруд подалі від очей.

У рамках проекту PAC-UA PinchukArtCentre представив персональну виставку українського художника Олександра Ройтбурда. Експозиція під назвою «Якщо в крані немає води» розміщена на 5-му поверсі арт-центру у художньому просторі PAC-UA та проходить в контексті «Колекційної платформи 2».

Туди ввійшли портрети відомих українців та світових культових персон, серед яких група Бітлз, Енді Ворхол, Махатма Ганді, Майкл Джексон, Федір Достоєвський, Віталій та Володимир Клички, Олександр Пушкін, Лев Толстой та навіть Тарас Шевченко. Автор представив їх у вигляді... хасидів. «Назва виставки «Якщо в крані немає води...» натякає на фразу з пісні Костянтина Беляєва «Євреї, євреї, навколо нас лише євреї», – пояснює свій задум Ройтбурд. – Із одного боку, він заграє з антисемітськими стереотипами, яким було властиво всюди бачити прихованих євреїв, а з іншого – з певним єврейським стереотипом вбачати в кожному єврею».

Виставка «Колекційна платформа 2: Циркуляція» триватиме аж до травня 2012 року. Проект включає твори легендарного Бенксі, Андреаса Гурскі, Олафура Еліассона, Олега Куліка, Джеффа Кунса, Бориса Михайлова, Такаші Мураками, Демієна Хьорста, Василя Цаголова тощо. Такі полотна, як «Ленін на роликах» Бенксі, «Автопортрет» Чака Клоуза, «Ефект Доппельгангера» Фреда Томазеллі, «Автопортрет» Лізи Лу, «Копальня Хамм» Андреаса Гурскі демонструються в Україні вперше. Особливу зацікавленість відвідувачів викликає, звісно, картина «ікони» графіті Бенксі. Шкода, що прикладом для сучасних українських художників творчість скандального і загадкового англійця не стала – що на це можна сказати?..

Фотографії надані PinchukArtCentre

Олеся Хоменко. Степан Репін. 2009–2011

Добриня Іванов. Швидкий сон. 2011

Японці у «комуналці», Ілля Чичкан – на самокаті

У Мистецькому Арсеналі пройшов VI форум сучасного мистецтва ART-KYIV contemporary. Учасниками цьогорічного наймасштабнішого проекту вітчизняної арт-сцени, що має на меті презентувати якісне актуальне мистецтво, стали близько 30 галерей із України, Росії, Німеччини та Франції. Свої спецпроекти представили авторитетні мистецькі інституції Японії, Німеччини, Франції і Польщі

Сенсацією ART-KYIV contemporary-2011 самі організатори, зокрема, гендиректор Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал» Наталя Заболотна, вважають участь у культурній програмі Міжнародного арт-ярмарку японців. «Десант» із шести японських художників, THE GROUP 1965, отримав горду назву – «Японська платформа». «Група 1965» в Україні вперше. Митців об'єднав не єдина художня програма, а лише спільний «дух часу», який відповідає даті їхнього народження – 1965 рік. В алюзіях на світові мистецькі тенденції і рефлексіях на традиційну поп-культуру вони проявляють нову японську ідентичність. Експозиція у Мистецькому Арсеналі складається з абсолютно різних за стилем і манерою висловлювання живописних, фото- та відеоробіт, унікальної інсталяції «Нагойя», що відтворює модель японського комунального житла. Японці презентували серію перформансів, лекцій та воркшопів і майстер-клас для дітей Ootaka Workshop (малювання та танці).

Ближчим до українців – насамперед, за світоглядом, – виявився проект відомої польської кураторки Моніки Шевчик та Польського інституту у Києві «Подорож на Схід». Він став продовженням ще масштабнішої експозиції, представленої в рамках Державної програми культурного головування Польщі в Раді Європи у Білому Стоці влітку цього року (галерея «Арсенал»). У «Подорожі на Схід» взяли участь представники Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Молдови, Польщі, а також українці Анатолій Белов, Алевтина Кахїдзе, Ярослава-Марія Хоменко, Володимир Кузнецов, Стас Волязловський, творча група TanzLaboratorium. «Митці досліджують ключовий мотив, який формує зв'язки між людьми та є альтернативою авторитетові влади чи економічного капіталу. Таким мотивом є феномен любові – в усіх його неочікуваних мистецьких проявах», – зауважує кураторка.

Любов – любов'ю, а насправді «Подорож на Схід», на відміну від Білого Стока, поєднує переважно документацію вже здійснених арт-акцій. Так, на відкритті ART-KYIV contemporary-2011 художниця Алевтина Кахїдзе радо ділилася з публікою спогадами про те, як нібито запізнавалася на літак. І як опісля її письмового звернення до всіх українських олігархів свій власний «повітряний транспорт» їй надав сам Рінат Ахметов. На жаль, польські колеги Алевтини (втім, як і армянські чи грузинські) до Києва не доїхали. А було б дуже

цікаво розпитати в них – принаймні, в автора однієї з інсталяцій, – про буремні часи, коли «пересічні поляки» ще їздили на малолітражках на кшталт нашого «Запорожця»! І так само як радянські люди їхні сучасники, слухали по ТБ... Віктора Цоя, що вимагав «Змін!» Хоча й у перекладі у підстрочнику, майже як у караоке.

На відкритті форуму журналістів потішила, а організаторів ледь не довела до нервового зриву французька відеохудожниця Марі Ренерт. 2010 року вона створила фільм Roll-On, Roll-Off, героями якого стали українські моряки з судна Marfret у Марселі. У Мистецький Арсенал на її прохання привезли справжній... мотор величезного морського катера! Залізняка ледь доїхала до будівлі, потім її хіба що дивом спромоглися занести у приміщення. Відбувалося це чи не під час урочистої церемонії відкриття. Куратор мистецької інституції Олександр

Соловйов разом із Наталею Заболотною ледь не посивіли, французька посміхалася загадково і відсторонено, немов сам Будда... Та втім – це справжнє диво – встигли! Мотор не зірвав, а тільки прикрасив початок арт-форуму.

Чи не найбільше емоцій, – а подивитися в Арсеналі, як завжди, було на що, – на відкритті викликав «Український проект» куратора Олександра Соловйова. Власне, з легкої руки останнього свій спецпроект «Задній вхід до музею» (це була ціла стіна графіті) презентував enfant terrible вітчизняного контемпорарі Ілля Чичкан у співтворстві з молодим графітистом PSYFOX. Представляючи власний експеримент у живописі, який мав стати «тестом-дослідженням кордонів сучасного музейного простору», Чичкан особисто носився по комплексу на... дитячому самокаті! Наввипередки із хлопцем на ім'я PSYFOX. Враження від побаченого дещо погіршувало хіба те, що графіті від Чичкана – і теж у співтворстві з маловідомим графітистом-«псилісением», – раніше анонсував і PinchukArtCentre.

– Вперше від вас про це чую! – здивувався, коли я задала пояснень, Олександр Соловйов. – Та у будь-якому випадку: за Арсеналом – «право першої ночі»!

– У Пінчука буде інше графіті. Там зробимо логотип ПАЦу, – хитро блимнув очима Ілля Чичкан.

Дещо дивовижна «тенденція» – обидві мистецькі установи, державна і приватна, представляють чи не одні й ті самі роботи, а навіть не тих самих художників – спостерігалася і при огляді експозиції галерей – учасниць ярмарку. Не без подиву в одному з боксів я побачила фрагмент проекту БДСМ Данііла Граніна, який тільки-но роздивлялася у залах номінантів на Премію PinchukArtCentre. Хтось ще хизувався фотопроектом Аліни Клейтман.

Звісно, приватним учасникам арт-ярмарку не заборониш продавати те, що мають за потрібне. (Тим паче, що, за словами самих арт-торговців, оренда одного боксу на форумі цього разу коштувала три тис. дол.) Але... Хто саме братиме участь у ART-KYIV contemporary-2011 вирішувала експертна комісія. Тож, що не кажи, а виглядають такі поки що поодинокі «паралелі» не дуже приємно.

«Ложку дьогтю» підсолодила велика кількість арт-перформансів. (Так, виступом художника Анатолія Белова у супроводі оркестру пожарників відкривався форум, перформанс TanzLaboratorium було заплановано на останній день його двотижневої роботи). І взагалі – те, що називається «насиченою культурною програмою». Відвідувачів упродовж тижня роботи ART-KYIV теж було немало. На жаль, чи багато продали картин галеристи, «історія мовчить». Сподіваюся, що справді достатньо. Адже, головна мета ART-KYIV contemporary – не тільки просвітництво. Вона, передусім, полягає у побудові в Україні справжнього арт-ринку.

Алла ЧЕРДИНЦЕВА
Фото авторки

Франгіз Алі-заде – «митець для миру»

Ще двадцять років тому в Західній Європі її називали «Шехерезадою азербайджанської музики», а сьогодні Франгіз Алі-заде – не лише голова Співки композиторів Азербайджану, *composer in residence* в швейцарському Давосі та «Митець для миру» ЮНЕСКО (UNESCO Artist for Peace), але й одна із найвідоміших у Європі авторок

Нещодавно Франгіз-ханум знову відвідала Україну, де на фестивалях у Києві («Київ Музик Фест») і Львові («Контрасти») відбулася українська прем'єра її «Mersiye» – Панахиди, написаної у пам'ять трагічних подій 11 вересня 2001 року у США. До слова, із сольною партією цього твору, найбільшого за жанром до віолончельного концерту, блискуче впорався молодий український музикант Олександр Пірієв.

Так склалося, що музику Алі-заде відкрив, принаймні львів'янам, понад десять років тому легендарний віолончеліст Іван Монігетті. Тож із ностальгійних спогадів і, мабуть, уже традиційного для Франгіз-ханум запитання «Чому віолончель?» розпочалася і розмова з композиторкою.

– Чому віолончель? Вважаю, що в ХХ столітті, завдяки Пабло Казальсу, а потім Мстиславу Ростроповичу, ряду його учнів, чи такому геніальному, на мою думку, виконавцеві, як Юліус Бергер, віолончель узагалі прийшла на зміну «романтичному» роялю, який панував у ХІХ столітті. Свідченням того, що фортепіано втратило свою первинну суть, стала його препація Джоном Кейджем. І тут на сцену виходить віолончель, як «основний» інструмент другої половини минулого сторіччя.

Іншим, особистим, імпульсом для мене стала зустріч з Іваном Монігетті. Він якось приїхав до Баку, закохався у мугам, так би мовити, з першого погляду, і перед від'їздом я подарувала йому платівку Габіла Алієва, нашого віртуоза-кеманчиста. Монігетті був вражений і якось запитав, чи можна було б цю віртуозну гру, ці інтонації, темброві переливи зімітувати на віолончелі. Спершу я заперечувала: мугам це не концертне, а камерне, тонке, як мереживо, мистецтво, передовсім придворне, а віолончель – вона дуже неповоротка. Але Монігетті не вгавав, і ми вирішили спробувати... Як бачите, вдалося.

– Небувалий успіх Вашої музики в світі часто й пояснюють власне отим органічним поєднанням національного, оригінального – мугаму, і європейських технік...

– На мою думку, існують іще фізіолого-біологічні закони сприйняття прекрасного в часовому мистецтві. І вони не змінюються. В людини психологічна потреба прекрасного була завжди, і задоволення її відбувається за однією схемою: спершу підготовка («розкачування»), розвиток-колізія («кульмінація») і заспокоєння, повернення до початкового стану. Чому, наприклад, виявилася такою життєздатною сонатна форма? Та саме тому, що вона цілковито відповідає цьому закону. І його відтворення можна знайти в більшості «авангардних» творів навіть сьогодні.

Цікаво, що цей самий «сонатний» принцип розвитку присутній і в мугамі. Спершу дастгях – «розкачка», яка може тривати навіть півтори-дві години. Потім кульмінація, розспів, до якого треба ще й текст підібрати. А після того – повернення в попередній стан, заспокоєння.

Багато хто не розуміє, що таке мугам. Одні думають, що це жанр. Інші сприймають як імпровізаційну манеру виконавства. А для мене це передовсім – структура. Але в мене не використовую готових мелодій, «шаблонів» цієї традиції. Я застосовую лише структурні ряди.

– Можливо, саме тому збереженню цього унікального явища присвячена й одна із програм ЮНЕСКО. Втім, Ви виконуєте й іншу поважну місію цієї міжнародної організації. У чому полягають, на Вашу думку, завдання «артиста для миру»?

– Це дуже відповідально. Адже тут не просто композитор, ти повинен виконувати ще важливу суспільну функцію. Для мене в Азербайджані вона була зрозумілою – у нас дуже багато дітей, котрі постраждали від війни, живуть у неповних родинах, а деякі взагалі не бачили своїх рідних – маму чи тата. Тож навіть коли б я не була «митцем для миру», то все одно відвідувала їх, займалася із цими дітьми. Багато хто з них вельми обдарований музично, ми підтримуємо, стежимо за їхнім розвитком.

Artist for Peace – діяльність масштабна, вона не повинна замикатися в межах однієї галузі чи навіть однієї країни. Вважаю, мені пощастило,

що до моєї музики часто зверталися музиканти найвищого рангу. Серед них – Йо Йо Ма, Мстислав Ростропович, Іван Монігетті, «Кронос-квартет».

Деяким композиторам узагалі є чужою громадська діяльність. І це можна відчувати, слухаючи їхню музику: вона немов звернена «до середини», в ній більше психологізму, самозглиблення. А от коли хтось каже, що йому взагалі байдуже, як його музику будуть сприймати, то це я вважаю позерством. Насправді не може такого бути – якщо ти вже це написав, дав виконувати музикантам, то неодмінно очікуватимеш, щоб це почули.

– Не таємниця, що ми все ще живемо в світі чоловіків: особливо коли йдеться про покликання композитора, яке й досі чомусь вважають суто «чоловічим». А Ви органічно пов'язані з культурою, яка ще й історично та релігійно є виключно чоловічою... Тим не менше, Вам вдалося подолати обидва цих стереотипи: вийти із традиційно чоловічої традиції і зайнятися традиційно чоловічою справою – композицією...

– Так, зараз навіть і в Німеччині все ще іронічно продовжують говорити про Бетховенів у спідницях... Насправді ж Узеїр Гаджибеков – основоположник нашої азербайджанської академічної школи – вже й серед перших своїх учнів мав чимало композиторів-жінок. Він їх дуже підтримував. Можливо, саме тому в Азербайджані сьогодні чимало успішних жінок-композиторок. Наприклад, Шафіга Ахундова – її пісні надзвичайно популярні, вона навіть авторка пісенної опери. Чи Рухангіз Касимова – композитор, кінорежисер, звукооператор.

Звідтоді як я розпочала свою композиторську діяльність, не відчувала особливих труднощів тому, що я жінка. Усіляко допомагав мені мій учитель Абульфаз Кара-Караєв, ніколи не вирізняв із-поміж інших, але дуже підтримував.

У східному суспільстві жінці-композитору важко психологічно. Це інше питання. І чоловікам важко в Співці композиторів, – тому, що ними жінка керує.

– Справді, сьогодні Ви ще й голова майже повністю чоловічого колективу – Співки композиторів Азербайджану...

– Так, але творчі спілки зараз уже втратили те значення, яке мали за радянських часів. Свого часу, у віці всього тридцяти двох років, я вже була секретарем спілки. І тоді ця посада дорівнювала замалім не міністерській. А сьогодні Міністерство культури до нас ставиться, як до якогось непотрібного додатку. Натомість президент країни подарував нам розкішний триповерховий особняк і сам відкрив його після ремонту. І найпрестижніші заходи доручають нам, наприклад міжнародний мугамний фестиваль Spase of mugham, який ми вже двічі провели під патронатом першої леді. І цей форум укотре підтвердив – простір мугаму надзвичайно широкий.

Розмовляла Лідія МЕЛЬНИК
Фото Сергія ПІРІЄВА
Music-review Ukraine

Бандуро моя мальованая!

Під такою назвою у Колонному залі імені Миколи Лисенка Національної філармонії України 2 листопада відбувся незабутній концерт Національної заслуженої капели бандуристів України імені Георгія МАЙБОРОДИ

Саме 2 листопада далекого 1918 року, у часи гетьмана Скоропадського, колектив дав перший концерт у театрі Бергоньє в Києві. Тоді під орудою Василя Ємця на сцену вийшло всього вісім артистів. Нині їх близько 70!

Програму філармонійної імпрези склали головним чином нові та оновлені твори. Це українські народні пісні «Повій, вітре, на Україну», «Ой відси гора», духовна музика, зокрема, «Розбійника благорозумного» Петра Диньва, та світова класика – чоловічий хор «Тихо, тихо...» із опери Джузеппе Верді «Ріголетто», «Невільничий ринок у Кафі» Гната Хоткевича (соло Сергія Захарця під акомпанемент старосвітської бандури).

Художній керівник і головний диригент капели, народний артист України, професор Віктор Скоромний, який очолює колектив у 2010 році, презентував козацько-чумацький триптих. Його утворили героїко-романтична поема Гната Хоткевича «Байда», чумацька пісня «У ніч темну» (оркестрування Івана Ткаленка) та Балада-суголосся за мотивами української пісні «Аж то козак Сірко» відомого сучасного композитора харків'янина Юрія Алжнева. Родзинка в тому, що численним слухачам у філармонійній залі було представлено літературно-музичну композицію. Свої поезії запропонував на розсуд присутніх член Національної спілки письменників України, соліст-вокаліст Ярослав Черногуз. «Вірші надали програмі цілісності, – переконаний Віктор Скоромний. – Було б доречним також поширене зараз слайдове доповнення з використанням вдалих гравюр на

кшталт Сірка із палаючими очима. Ми підібрали слайди, але через фінансові труднощі відмовилися поки що від реалізації цієї ідеї. Прагнемо також до театралізації творів».

Артисти капели віддали належне пам'яті видатних особистостей, з іменами яких пов'язані цьогорічні ювілейні дати. Були майстерно виконані твори «Мамина вишня» Анатолія Пашкевича та вірші Дмитра Луценка, два хори з опери «Гайдамаки» Олександра Білаша на вірші Тараса Шевченка, а також українські народні пісні, як-от «Їхав козак містом», обробку та інструментування яких зробив колишній диригент капели Григорій Верета.

Важливо, що в репертуарі використовуються творчі можливості артистів капели – оркестрування диригента капели, заслуженого артиста України Андрія Козачка, якого, як і Віктора Скоромного, ми побачили на сцені, керівника квартету бандуристів заслуженого артиста України

Володимира Голубничого, а також композитора Івана Ткаленка.

Капела запропонувала увазі слухача і твори в обробці Георгія Майбороди, ім'я якого носить колектив.

Після концерту солісти поділилися секретами досягнення успіху.

«Академічний співак мусить мати великий кругозір і знатися на різних видах мистецтва, багато працювати над собою», – радить початківцям тенор Дмитро Іванченко.

Ярослав Черногуз розповів, що спеціально написав вірші до тем пісень. А для того, щоб збагнути особливості образу Сірка, прочитав багато літератури. Артист пишається колегами, розповідаючи про їхні численні вміння. Ось Максим Воловоденко блискуче грає і співає. Він і соліст-вокаліст, і співак-бандурист, і соліст-інструменталіст. Збільшилася оркестрова група капели. Прийшов Олексій Соколовський, який грає на контрабасі, бандурі та ще й трубі. Олексій Савчук співає і грає на

бандурі, дрімбі та сопілці, а полівіртуоз Юрій Гвоздь володіє майже десятком інструментів: шістьма чи сімома різновидами самих тільки сопілок, до яких можна додати най, кулицю та інші інструменти. Заслуженому артистові України співаку Олександрові Юхименку (баритон), який виконував у концерті «Байду» та інші твори, до снаги виконавство на шести інструментах.

Заслуженого артиста України соліста Руслана Шевченка Віктор Скоромний називає носієм традицій капели.

Отакі різносторонні талановиті люди співали і грали того дня. Дівчата-шанувальниці зграйками поспішали до сцени, щоб вручити квіти оркестровій групі, яка запалила зал, виконавши буковинські народні мелодії Іллі Міського.

Слухачі довго не відпускали капелу, аплодуючи їй стоячи.

Світлана СОКОЛОВА
Фото Юрія ШКОДИ

Концерти української музики у США

Концерт у Посольстві України в США

На запрошення громадської організації «Нова українська хвиля» у США розпочали гастролі талановиті молоді музиканти – студенти Національної музичної академії України імені Петра Чайковського Орест Смовж (скрипка), Арсен Яковенко (фортепіано) та Володимир Роздольський (контрабас)

Проект, що має назву «Ігри винахідливого розуму», знайомить американську публіку та представників діаспори з класичною музикою українських композиторів минулих століть, а також із найновішими академічними й авангардними творами сучасних авторів.

Перший концерт відбувся у Філадельфії, в Українському освітньо-культурному центрі. Присутні були захоплені віртуозною грою, щиро вітали виконавців. Керівник хору «Акколада» Богдан Гегало, високо оцінюючи майстерність молодих митців, сказав, що такою грою вони можуть вразити найвибагливішу публіку. Радив організаторам зробити все можливе, щоб найширше коло любителів класичної музики, особливо серед американської молоді, могли почути виконавців, які чудово представляють найкращі українські культурні надбання.

Із успіхом відбулися виступи в Посольстві України в США (Вашингтон), Університеті штату Коннектикут (Стемфорд), Українському інституті Америки, Генеральному консульстві України (Нью-Йорк). Попереду в музикантів – концерти ще у кількох містах штату Нью-Йорк.

Мирослава РОЗДОЛЬСЬКА

Разом із членами філадельфійського осередку «Нової української хвилі»

Поміж дітей і музики

Музичне і культурне життя селища Комишоваха, яке розкинулося по обидва береги Конки, що в Орхівському районі на Запоріжжі, неможливо уявити без Комишуваської районної дитячої музичної школи. Посеред теплого літа, майже сорок років тому, до школи приїхала молода й гарна педагог Тамара Суржицька. А вже в 1985 році Тамару Дмитрівну призначили директором цієї музичної школи

– Своє життя вже не уявляю без музики, без школи, педагогів і, звісно ж, без дітей, – ділиться роздумами при нашому знайомстві Тамара Дмитрівна. Сама, ще школяркою, відвідувала музичну школу. Народилася й жила в селі Біленьке, що неподалік Запоріжжя. Спершу навчалася в Запорізькому музичному училищі, згодом закінчила музичний факультет Мелітопольського педагогічного інституту.

Між іншим, до музичної школи Тамара записалася сама. Перемогло бажання й потяг до прекрасного – музики, що супроводжує все її життя. Серед своїх педагогів добрим словом згадує Лілію Григорівну Кантур, викладача по класу фортепіано. Донька ж Лілії Григорівни – Жорнікова Лілія Олександрівна – викладач по класу фортепіано Запорізького музичного училища, є куратором міжрайонного методичного об'єднання, до якого входить і Комишуваська музична школа. Ось так воно в житті складається.

У житті Тамари Дмитрівни все мов по нотах. Її донечка Інна Пасько унаслідувала мамин шлях. Нині викладає в Комишуваській музичній школі. А вже й Інніні донечки, два сонечка,

Марія та Анастасія, зразкові учениці по класу фортепіано, займаються сольним співом. Звісно ж, їхній педагог – бабуся Тамара.

– На базі нашої школи проходять майстер-класи, методичні та практичні заняття, – розповідає Тамара Суржицька. – У нас навчаються дітки не лише з нашого селища, а приїждять на уроки з навколишніх восьми сіл. Це приємно, що діти тягнуться до прекрасного, до знань. Шкода, що не маємо можливості задовольнити бажання всіх охочих: маємо лише 45 учнів. А ще так багато бажаючих навчатися.

У школі працює гарний і дружній колектив педагогів. Серед них – подруги Ольги Некрасової та Олександра Андрющенка. Пані Ольга ще двадцять п'ять років тому приїхала за розподілом у Комишуваську музичну школу. Потім працювала в Запоріжжі. Минув час. І ось уже три роки як з чоловіком приїждять творчо працювати до улюбленого колективу. Ольга Василівна – викладач по класу фортепіано, а Олександр Анатолійович прищеплює любов до народних інструментів: балалайки та гітари. Сам він лауреат Всеукраїнського конкурсу «Граї, балалайко». Подарунком долі в школі вважають майстра-настроювача музичних інструментів, чудового саксофоніста Анатолія Олексійовича Щербаня.

Мені пощастило насолоджуватися майстерністю гри оркестру викладачів, дитячого ансамблю ложкарів «Дримбулька» – лауреата районного та обласного конкурсів, зачаровували ансамблі «Веселі нотки» та «Елегія», пісні у виконанні Ангеліни Кухти, Валерії Герасименко, Даринки Полив'янової, чудово виконали «Полонез» М. Огінського сестрички Анастасія та Марія Пасько.

Певно ніхто краще не виконує пісню «Комишоваха», як викладач сольного співу Світлана Тайбекова зі своїми вихованцями, яку написала місцева поетеса Клавдія Гордик, а на музику ці чудові слова поклав Леонід Петрусенко – колишній викладач

Комишуваської музичної школи, нині пенсіонер.

Маленьку зірочку Катерину Петрушкіну зустрічають і підтримують оплесками.

– Цю музичну школу закінчив мій дідусь, пізніше мама, а тепер навчаюсь і я, – з гордістю каже Катруся.

Дівчинка не просто співає про Україну. Вона щиро любить свою ватчину.

«Ви ж самі такі були», – виконує веселу жартівливу пісню ще одна зірочка Анастасія Пасько. Вона також закохана у своє рідне селище, і вже не уявляє свого життя без співу і музики.

Глибокої поваги заслуговують педагоги школи Наталія Федорівна Тоцька, завідувача фортепіанним відділом, та Володимир Якович Осовський, викладач по класу баяна та акордеона. Завдяки напруженій роботі, самовідданості, великій любові до мистецтва, їхні вихованці досягають високого рівня у виконавстві, гідно виступають на конкурсах, завойовують повагу не лише односельців. Школа пишається тим, що її випускники обирають музику своєю професією. За останні три роки студентами Запорізького музичного училища імені Платона Майбороди та Мелітопольського училища культури стали Руслана Варчук, Ірина Тягла, Ярослав Кухта, Ольга Шамара, Ілона Снісар.

– В кожному з нас живе любов до музики, до мистецтва, яка веде до нових творчих пошуків, надає радість творчості, радість життю, – говорить Тамара Суржицька. – Тому досягнення, перемоги, винагороди наших учнів – це підсумок колосальної роботи всіх викладачів і наша спільна перемога. Власне, всіх нас об'єднує одне свідоме почуття – «свята до музики любов». Звісно, не було б таких здобутків, аби не любов і допомога селищного голови Олександра Івановича Литвинова. Він не пропускає жодного нашого заходу. Окрім того, при першій можливості допомагає школі. Не стоять осторонь і голова райради Карина Василівна Дудніченко та голова райдержадміністрації Віктор Андрійович Ємельяненко. Коли купували музичні інструменти, на допомогу прийшов навіть голова держадміністрації Куйбишевського району Володимир Зайковський та місцевий фермер Іван Алещенко.

Любов до дітей, до прекрасного, небайдужість зближує та об'єднує людей. І вони стають добрішими, коли бачать і чують своїх юних талановитих дітей. Певно Ніцше мав рацію, коли сказав, що Бог дав нам музику, аби ми, насамперед, підіймалися нею вгору.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

«Культура – колиска демократичних процесів»

Весна Чопіч

Марта Смолікова

Ніно Гуня-Кузнецова

«Реформа в культурній сфері: нові інструменти культурної політики України в умовах інтеграції в європейський культурний простір» – такою назвою мала конференція, яка відбулася нещодавно у Києві. Після офіційного заходу розмова була продовжена за участю зарубіжних представників громадських і творчих організацій та кореспондента «КіЖ»

Гості з-за кордону висловили своє бачення реформ, які пройшли в їхніх країнах, а також поділилися досвідом, який, на їх думку, міг бути корисним і цінним для України. Участь у дискусії взяли Марта Смолікова – директор недержавної громадської організації «ProCulture» з Чехії, Весна Чопіч – викладач культурного менеджменту в Люблянському університеті (Словенія) і Ніно Гуня-Кузнецова – виконавчий директор об'єднання молодих театральних акторів Грузії, експерт ЄС із культурної політики.

Дискусія почалася з обговорення реформ у галузі культури. Марта Смолікова розповіла, що в Чехії у цьому напрямі найперше, що було здійснено, це приватизація, а також відмінено застарілі інституції, які традиційно керували наукою і культурою. Друге важливе питання, яке постало перед чехами – підтримка недержавних, неурядових організацій. Хоч державному бюджету бракує на це коштів, – як зауважила пані Марта, – але завдяки розумінню важливості цього сектора співпраця налагоджується більш-менш позитивно. Зараз, за словами Марти Смолікової, із державного бюджету на це виділяється близько десяти відсотків коштів, решта йде переважно на державні інституції.

Весна Чопіч виказала думку, що справжні демократичні перетворення в її країні почалися саме завдяки культурі, яка була колискою всього, що розвивається в суспільстві. В Словенії ще напередодні 90-х рр. вже була певна різноманітність. Крім офіційної допускались прояви розмаїття: і авангард, і субкультури. А вже в 90-ті словенці провели суттєві зміни соціального спрямування. Замість общин із самоврядуванням, які були розвинуті на той час, виникло Міністерство культури. Проведені реформи, вважає Весна Чопіч, мають як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивне те, що збереглася культурна інфраструктура, не було шокової терапії, як в інших країнах, де багато чого зруйнували. Негативні наслідки полягають у тому, що почали створюватися ситуації певної стагнації, використання особистих зв'язків, що характерно для ізольованих суспільств. Як найголовнішу проблему Весна Чопіч визначила стосунки між генераціями:

«Між ними – прірва: відбувається процес зміцнення старої генерації, яка не дає можливості розвиватися молоді».

Ніно Гуня-Кузнецова відзначила, що після реформ у Грузії, які відбулися на законодавчому рівні: реформа ЗМІ і творення громадського мовлення, зміни до законів «Про культурну спадщину», «Про державні театри», установи культури працюють за іншими правилами. В управлінні театральними колективами відбулися структурні зміни. Там головним є вже не художній керівник, а адміністратор-директор, якого призначають за конкурсним відбором у Міністерстві культури.

Не змогли учасники дискусії оминати й питання глобалізації в контексті культури. Тут головною проблемою назвали конкурентоспроможність національного культурного продукту на світовому ринку, вартість мистецьких творів і її співставлення (чи протиставлення) з якимись вищими категоріями цінностей, що не завжди збігається.

Весна Чопіч зазначила: «Під час конференції сьогодні кілька разів висловлювалася думка, що культура є чинником національної безпеки, а в Україні, як кажуть, закрито 90 книгарень! Збоку дуже важко зрозуміти, як можна такі бачення поєднати? У випадку України можна зауважити, що глобалізація шкодить можливості виробити сильний національний продукт. Якщо держава не буде мати власного культурного обличчя, власного аромату, власних ознак, вона нікому не буде цікава і приречена на те, щоби стати якоюсь колонією, друго-третьорядною в тіні потужніших».

Також під час заходу говорили й про можливі шляхи розвитку галузі культури в Україні. Марта Смолікова, зокрема, порадила творити умови для обдарованих, талановитих митців і вчасно звертати на них увагу, надаючи необхідні можливості для самореалізації. Ще пані Смолікова додала, що важливою є увага з боку офіційних державних структур до незалежних експертів, бо зазвичай віддають перевагу спілкуванню у своєму колі й не дуже прислухаються до думки незалежних експертів та до громадської експертизи.

Ніно Гуня-Кузнецова звернула увагу на те, що, незважаючи на відмінності між українською та грузинською культурами, деякі проблеми у нас спільні. «Маю на увазі наше минуле... Думаю, що Україна мала би врахувати побічні явища, які були в Грузії завдяки реформам. З одного боку, були позитивні зміни в плані викорінення корупції, надання можливостей для молоді, але водночас ці процеси надмірного омолодження кадрів породили певні проблеми. Ці кадри не мають того досвіду, який потрібний в управлінні. Грузія виявилася експериментальним майданчиком у багатьох сферах, і це дає можливість іншим країнам проаналізувати, переосмислити і використати позитивне з цього досвіду для себе».

А основними чинниками для зміцнення позиції культури учасниці дискусії назвали позитивне середовище сприйняття культури і державну підтримку, зокрема, за рахунок державного бюджету.

Надія ПАСТЕРНАК

Лялькові рандеву

Осіня театральна-фестивальна хвиля докотилася і до старовинного Чернігова. Вшосте в Чернігівському театрі ляльок імені Олександра Довженка проходив Фестиваль «Чернігівські лялькові рандеву-2011». Творчий захід відбувався за підтримки Головного управління культури, туризму і охорони культурної спадщини Чернігівської облдержадміністрації

Як і всі попередні, цьогорічні «рандеву» були не конкурсними. Пріоритетним при визначенні цілей, які ставили перед собою організатори, було саме значення слова «фестиваль», що з французької перекладається, як «свято». «Чернігівські лялькові рандеву», передусім, це свято, яке господарі прагнули подарувати своїм маленьким і дорослим поціновувачам, друзям, колегам. А тим паче і нагода для цього була – Театру виповнилося 35 років.

Хоча саме мистецтво театру ляльок на Чернігівщині має глибокі корені, воно стало невід'ємною частиною багатоглибкої культурної традиції історії Сіверського краю. Відомі фахівцям, так звані, «галаганівські вертепи», тексти яких ще належним чином мають оцінити не тільки історики, а й режисери та драматурги. Наприкінці XIX ст. Чернігів мав славу столиці «петрушечників», які приїздили, сходилися на знамениті губернські ярмарки. І саме в Чернігові, 90 років тому, вперше в Україні, театр ляльок (Чернігівський театр ляльок соціалістичного виховання) отримав статус державного.

Отож у створеного 1976 року обласного Театру ляльок була своя передісторія, яка й надихала і зобов'язувала. Серед добрих традицій, що народилися вже в самому театрі стали «рандеву». Їх уподобали і глядачі і гості, відзначаючи неформальний характер, теплу домашню атмосферу.

Про початок фестивалю чернігівців сповістив яскравий театралізований хід усіх учасників, які з центральної площі міста запустили в небо емблему фестивалю. Їжачок, що символізував фестиваль, приніс у своєму кошику п'ять яблук – п'ять вистав. Першим було «циганське яблуко», пристрасне і романтичне – вистава «Цигани» за поемою О.Пушкіна – спільний проект Київського театру «Равлик» (Україна) і Курського театру

Учасники фестивалю на головній площі м. Чернігова

«По щучому велінню» Марка Кропивницького Львівський академічний театр ляльок

ляльок (Росія). Автор ідеї, продюсер і виконавець Юрій Тітаров зізнався, що шлях від задуму до втілення був непростий: «Ідея, на перший погляд, здавалася простою: цигани, музика, національний колорит, видовище... Але пушкінські тексти миттєво зруйнували ілюзорність простих рішень, змусили замислитись про життя,

сповнене глибокими внутрішніми протиріччями, про незвідану таїну душі людини». «Цигани» стали приємним відкриттям саме для дорослого чернігівського глядача.

Малечу ж потишили сябри і колеги з Гомельського державного театру ляльок (Білорусь), пригостивши «повчальним яблуком» – вистава «Де живе Некукуріка?»

Приправлене, як перцем, гумором та іронією було «яблуко» від Житомирського академічного театру ляльок – лірико-комедійна ода «Райські острови, або козацькі забави».

Мало кому відомо, що «батько українського театру» Марко Кропивницький писав п'єси і для дітей. Одну з цих п'єс «По щучому велінню» на фестивалі показали актори Львівського академічного театру ляльок. Це було «ляльково-пісенне яблуко». Українська народна пісня гармонійно вплелася в лялькове дійство, та так, що глядачі незчулися, як почали підспівувати акторам.

Останнім у фестивальному кошику було «яблуко» від господарів – вистава

«Хитромудрий їжак», створена чернігівцями у співпраці з черкаським режисером Олександром Кузьминим за збіркою казок Івана Франка «Коли ще звірі говорили».

Фестиваль, безумовно, став подією і для театру, і для його маленьких та дорослих шанувальників, подарувавши незабутні враження зустрічі з мистецтвом, яке не старіє і не перестає дивувати. Та саме повага до свого глядача, визнання того, що він заслуговує тільки на найкраще, змусила організаторів фестивалю порушити питання про проблеми, вирішення яких визначають подальшу долю «рандеву». Передусім – це технічно непристосований сценічний майданчик, фактична відсутність професійного світлового обладнання. Це обмежило запрошені театри у виборі вистав, які вони хотіли б запропонувати чернігівському глядачеві. Загальну думку щодо цього і побажання чернігівцям висловив головний режисер Львівського театру ляльок Олександр Куцик: «Я не бачив попередніх фестивалів "Чернігівські лялькові рандеву". До речі, хороша назва. Знаю, що зокрема ужгородські лялькарі згадували про гарну атмосферу попередніх фестивалів. Так от, ті вистави, що я бачив у дні цього фестивалю, наводять на думку – театри привозять вистави у межах можливостей чернігівської сцени. Коли буде нове приміщення театру з великою сценою, із сучасними технічними засобами, з колосниками, тоді можна буде привозити більш вигадливі з технічного боку вистави. Знаю, що чернігівський театр мріє про краще, а мрії здійснюються. На перемогу, на переборювання обставин людину штовхає, перш за все – мрія. Так що сподіваймося на краще».

«Коли ще звірі говорили» за творами Івана Франка. Чернігівський обласний театр ляльок

Актуальна драма: З нами все буде гаразд?

Наприкінці жовтня – початку листопада в часі збіглися кілька пов'язаних із сучасною українською драмою проектів – II Міжнародний фестиваль сучасної драматургії «Тиждень актуальної п'єси» та двотижнева драматургічна серія «Майстер-класів польських митців для молодих хореографів, режисерів та драматургів України». Програма першого, перелік учасників другого та й загалом їхній перебіг вселяють надію – з українською драмою колись напевне все буде гаразд. Принаймні, вже не так сумно, як можна було б подумати, ознайомившись із звітом голови НСПУ Володимира ЯВОРІВСЬКОГО...

REPETITIO EST...

Усі драматургічні проекти останнього року – як суто українські фестивалі та конкурси, так і міжнародні програми, про діяльність яких було відомо давно, але в Україні вони стартували лише 2011-го, – довели, що у нашій країні в молодшого покоління є не лише свої прозаїки та поети, але й свої драматурги. Ім'я їм, щоправда, не леґіон, проте розводити руками в сторони – мовляв, нема в нас таких – не доводиться.

І лише, коли такий шалено плідний рік урешті добігає кінця, помічаєш, що перелік прізвищ починає повторюватися – з українсько-грузинської програми театру Royal Court деякі імена перестрибують до I «Тижня актуальної п'єси», з альтернативного львівсько-прикордонного фестивалю «Драма. UA» до режисерських та драматургічних майстер-класів і – яскравим, однак ще не фінальним спалахом – у II «Тиждень актуальної п'єси».

У більшості випадків нові прізвища не зустріти на сторінках пухких солідних літературних журналів (та чи й багато лишилось таких?), а п'єси легше почути на сценічних читаннях, аніж десь прочитати чи побачити. Зараз саме Український театральний портал намагається долати цю прогалину, розміщуючи тексти учасників конкурсу «Тиждень актуальної п'єси».

Такий активний рух і увага ззовні стимулюють молодих авторів. Друга, третя п'єса, як правило, вже

Театрознавець Марина Котеленець з ініціаторами «Тижня актуальної п'єси» Наталією Ворожбит, Андрієм Маєм та Марисею Нікітюк. Фото Ольги Мурашко

читабельніша і сценічніша. Із загалу молодих режисерів та акторів на цих форумах виокремлюються ті, хто, попри всі складнощі роботи не просто живим, а ще й початкуючим драматургом, ладен віддаватися цій справі всією душею. Вдячна аудиторія, як показав останній фестиваль, готова протягом тижня дивитися, слухати, реагувати, обговорювати, перебігати з одного театру до іншого, зриватися в Черкаси, і чекати наступних подій і форумів...

...MATER STUDIORUM

«Майстер-класи польських митців для молодих хореографів, режисерів та драматургів України» – ко-проект варшавського Театрального інституту ім. Збігнева Рашевського та Національного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса – закінчилися. 6 листопада відбулася фінальна демонстрація здобутків цього разу молодих українських авторів.

Куратором драматургічної серії майстер-класів виступила український драматург і перекладач Неда Нежданна, до відбору претендентів долучили також і незалежних експертів-драматургів – Богдана Жолдака та Валерія Степанова (Мамонтова). До участі в майстерні відібрали 15 чоловік: Міріам Агамян, Павла Ар'є, Оксану Савченко (всі з проекту «Нова драма з театром Royal Court»), а також Марисю Нікітюк, Сашка Брему, Марію Вакулу, Ірину Маркову, Ганну Сіденко, Ольгу

Шніткіну, Любов Якимчук та Костянтина Соловенка. Майстер-класи проводили знані в Польщі драматурги Малгожата Сікорська-Міщук та Себастьян Маєвський.

Сподіваємось, що такий вдалий зачин матиме продовження й у майбутньому. Адже ошатне, технічно устатковане приміщення центру, метою якого є не лише вивчення й узагальнення вже існуючого театрального досвіду, а й провокування змін у театральному процесі, – є, можливо, найкращою територією для проведення майстер-класів, конференцій, семінарів, вистав, влаштування обміну знаннями та досвідом не тільки на суто місцевому, а й на міжнародному рівні. Переконана – продовження таки буде, і наступного разу навіть цікавішим, аніж нині.

ТУТ І ТЕПЕР

Поширення і розвиток нової драми, як показує світова практика, все ж таки справа часу. Починаючись із окремих особистостей, крихітних лабораторій, гуртків одно- та вільнодумців, тільки завдяки наполегливій праці та промоції вона здатна вийти з підпілля і провратися на сценічні майданчики провідних столичних театрів, змінивши оптику театральних митців, знайшовши беззаперечну підтримку серед аудиторії, виконавців та режисерів.

Бажання театрального молодняка щось змінити в наявній ситуації вже визріло. Всілякі різноманітні Курбалесії, Арт-альтернативи, Гогольфести, драматургічні лабораторії, Дрампортали підготували для цього вдалий майданчик. Критичній масі незабаром урветься терпець, адже хочеться, аби всі зміни в театрі відбулися «тут і тепер», аби в нас був свій центр режисури і драматургії, аби наші режисери мали змогу навчаючись у магістратурі, їздити на стажування в Лондон, Берлін, Варшаву, Москву чи й інші місця із надміру сконцентрованим театральним життям. А головне, щоб омріяний ними театр – актуальний, сучасний, щирий, про все, що відбувається з нами тут і тепер, – уже був.

Певно, саме тому організатори II фестивалю «Тиждень актуальної п'єси», який проходив із 22 до 30 жовтня в київських театрах, вирішили не обмежуватися лише сценічними

читаннями та балачками, як зробити все краще, – переможці конкурсу п'єс, а це Тетяна Кіценко, Євген Марковський та Віра Маковій, отримують по 15 000 гривень на постановку їхнього твору в українських театрах.

Цього разу відзначили не лише драматургів і п'єси, а й режисера й актора, внесок яких у справу проведення фестивалю – здійснення сценічних читань, участь у них – був найбільшим. Такі звання отримали Станіслав Жирков, режисер театру «Відкритий погляд», та Євгенія Гладій, чия епопея із сучасною українською драмою продовжується – вона поїхала до Литви, де з її участю планується прем'єра за п'єсою Ганни Яблонської «Язичники».

«Тижню» зокрема вдалося не просто познайомити всіх бажаних із сучасною українською молодіжною драматургією, а й обрामити її цікавинками з Польщі, Грузії, Сербії та Росії – були проведені окремі сценічні читання творів Бачі Квиртії, Тадеуша Слободзянека, Тамари Бартаї, В'ячеслава Дурненкова, Ніни Беленицької, Лаші Бугадзе, Міхала Вальчака, Басси Джанікашвілі, Дороти Масловської, відбулися майстер-класи Олени Греміної, Михайла Угарова, Максима Курочкіна, окремі зустрічі з драматургами та відкриті лекції. Також у рамках фестивалю в Черкаському обласному академічному музично-драматичному театрі ім. Тараса Шевченка пройшла прем'єра першої української документальної вистави «Місто на Ч.», у створенні якої взяли участь Наталя Ворожбит, Марися Нікітюк, Микола Гоманюк, Олексій Гвоздик, Андрій Май та Євген Марковський.

ЩЕ ОДНА НОВА ДРАМА

Поки готувався матеріал, стало відомо, що насправді II Міжнародний фестиваль сучасної драматургії «Тиждень актуальної п'єси» – не остання подія, пов'язана із українською драматургією. Наступний проект – «Нова драма з Royal Court» – відбуватиметься у Львові з 4 до 10 грудня. Він передбачає проведення тижневої мистецької резиденції для драматургів із України та Грузії, творче спілкування із представниками лондонського театру, серію драматургічних і театральних експериментів. Для глядача це прекрасна можливість ближче познайомитися із процесом творення нових текстів, відкрити для себе світ сучасної української та грузинської драматургії. Гостями Львова стануть представники Royal Court – драматурги Ейпріл де Енджеліс, Нік Пейн та директор міжнародної програми лондонського театру Еліз Доджсон. А також 12 драматургів – учасників проекту.

Драматургічний гур з Польщі – Малгожата Сікорська-Міщук

Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка – 125

За 125 років Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка пройшла шлях від однієї з найвідоміших громадських бібліотек Російської імперії до бібліотеки всеукраїнського значення. Зараз ХДНБ ім. В. Г. Короленка за обсягом фонду (понад 7 млн примірників) є однією з найбільших в Європі та посідає друге місце в Україні

Урочисте відкриття Харківської громадської бібліотеки (ХГБ) відбулося 26 вересня (8 жовтня за новим стилем) 1886 року. Бібліотеку створила харківська громада, її становленню та стрімкому розвитку сприяли видатні вчені, земські діячі, ентузіасти народної освіти Х. Алчевська, О. Гурський, М. Бекетов, Д. Багалій, М. Сумцов, І. Щелков, Б. Філонов та багато інших видатних особистостей Харкова. Згодом, у 1898–1901 роках, за проектом академіка архітектури О. М. Бекетова збудовано приміщення бібліотеки – споруди, що нині є пам'яткою архітектури й прикрашає центр міста.

У бібліотеці в різні роки виступали діячі культури і мистецтва: В. Комісаржевська, І. Сіверяннин, Ф. Сологуб, К. Бальмонт, С. Цвейг, Й. Бехер, В. Маяковський, О. Мандельштам, В. Еллан-Блакитний, О. Толстой, В. Катаєв, Ю. Олеша, А. Ахматова, М. Асєєв, Вс. Іванов, М. Кольцов, Л. Сейфулліна, П. Тичина, В. Сосюра, Є. Євтушенко; давали концерти С. Рахманінов, Р. Глієр, Г. Нейгауз, В. Горовиць, славнозвісний хор М. Леонтовича, лунали голоси артистів італійської опери, виступав з виконанням власних вокальних творів І. Дунаєвський. З читачами зустрічалися видатні вчені В. Бехтерев, О. Білецький, О. Потєбня, М. Рейснер, Ф. Цандер, Г. Проскура, космонавт Джанібєков та багато інших.

У 1922 році ХГБ стала державною, їй присвоєне ім'я видатного письменника В. Г. Короленка. У 1930 році

бібліотеку було переведено до мережі наукових установ, відтоді вона має назву «Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка». Напередодні Великої Вітчизняної війни її книгозбирання належали за обсягом видань до одних з найбільших не лише в СРСР, а й у світі. Війна завдала ХДНБ ім. В. Г. Короленка величезних втрат. У звинувачувальних матеріалах на Нюрнберзькому процесі втрачені бібліотеки наводилися як свідчення злочину фашизму проти культури. Понад 600 тис. цінних видань згоріли, були втрачені під уламками будівлі або вивезені до Німеччини.

Фонд ХДНБ ім. В. Г. Короленка є вагомим складовою частиною національного інформаційного фонду держави і належить до культурного надбання всього українського народу. У ньому представлені всі види документів з усіх галузей знань, значну частину фонду становлять рідкісні та цінні видання і рукописи, унікальні колекції

писемності та друку, які вдалося зберегти незважаючи на війни та репресії. Особливо цінні та рідкісні документи і колекції включені до Державного реєстру національного культурного надбання народу України, архівні документи входять до складу національного архівного фонду. Їх збереження для наступних поколінь – важливе завдання, що стоїть перед бібліотекою, як і питання реставрації фондів, їх мікрофільмування та переведення на електронні носії інформації.

У бібліотеці діє розвинена система обслуговування: до послуг читачів 14 читальних залів, 67 традиційних та електронних каталогів і картотек, бази даних, діє центр інформаційної підтримки винахідництва. Читачам пропонуються інформаційно-технічні послуги: доступ до мережі Інтернет, віртуальна довідка, електронна доставка документів, замовлення літератури через Інтернет. Книгозбірня впевнено крокує у

віртуальному просторі. Увазі читачів представлені віртуальні проекти, які містять повнотекстові джерела інформації. ХДНБ ім. В. Г. Короленка активно працює над оцифруванням книжкових і газетних видань, досліджень та спогадів краєзнавців, доступ до яких надається в локальній мережі бібліотеки. На сайті книгозбірні читачі можуть переглянути віртуальні виставки, присвячені харківським науковцям і діячам культури, тематичні виставки CD-дисків.

ХДНБ ім. В. Г. Короленка здійснює наукову діяльність у взаємодії з Міністерством культури України, Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв, Українською бібліотечною асоціацією, Асоціацією сучасних інформаційно-бібліотечних технологій (АСІБТ), з національними та державними бібліотеками України, країн пострадянського простору, вищими навчальними закладами, науковими установами, урядовими та громадськими організаціями.

Свій ювілей бібліотека відзначала протягом 11–14 жовтня 2011 року. З нагоди 125-річчя проводився комплекс заходів: міжнародна науково-практична конференція «Від XIX до XXI ст.: трансформація бібліотек у контексті розвитку суспільства», відкриття музейної експозиції, історичної фотогалереї, Кабінету бібліотекознавства ім. Л. Б. Хавкіної, Читального залу рідкісних видань і рукописів ім. Д. І. Багалія, виставка-продаж книжкової продукції харківських видавництв у рамках книжкового фестивалю «Читай, Харкове! Читай, Україно!».

Працівників бібліотеки та її директора, заслуженого працівника культури України В. Д. Ракитянську, привітали начальник відділу аналізу і прогнозування бібліотек Міністерства культури України Л. С. Нікіфоренко, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації Є. Є. Савін, начальник управління культури Харківської обласної державної адміністрації Д. П. Кузнецов, заступник Харківського міського

голови С. О. Горбунова-Рубан, перший заступник голови Харківської обласної ради О. П. Олешко, доктор педагогічних наук, професор, зав. сектором науково-дослідного відділу бібліотекознавства Російської державної бібліотеки, дійсний член Міжнародної академії інформатизації М. Я. Дворкіна, доктор педагогічних наук, професор кафедри бібліотекознавства та інформатики, голова відділення бібліотекознавства Міжнародної академії інформатизації академік Академії гуманітарних наук Юрій Миколайович Столяров (Москва), голова міжурядової ради Програми ЮНЕСКО «Інформація для всіх», президент Міжрегіонального центру бібліотечного співробітництва, заслужений працівник культури Російської Федерації Є. І. Кузьмін, наукова громадськість міста – ректори вузів, митці, читачі, зарубіжні партнери, гості, колеги з провідних вітчизняних та зарубіжних бібліотек.

**З ПРИСУТНИМИ
НА УРОЧИСТОСТЯХ ЗНАНИМИ
ФАХІВЦЯМИ БІБЛІОТЕЧНОЇ
СПРАВИ ВІДБУЛАСЯ
ЦІКАВА РОЗМОВА**

Перше запитання до **Нині Михайлівни Березюк**, *головного бібліографа ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна*

– Вважаю, що ювілей набув значення загальноміського свята. Все місто святкувало з нами, шануючи бібліотеку і книгу. Це засвідчили і численні привітання. Я захоплена тією величезною роботою, яку провели до ювілею колектив і керівництво бібліотеки. Присутність великої кількості гостей, зокрема й учених з Москви, підвищило науковий рівень конференції. Запам'яталися чудовий виступ Ю. М. Столярова, доповідь директора бібліотеки В. Д. Ракитянської, в якій якнайповніше викладено історію бібліотеки за 125 років.

– Що порадувало Вас, найбільше подивувало чи захопило під час ювілейних заходів?

– Найбільше враження справило відкриття Кабінету бібліотекознавства ім. Л. Б. Хавкіної, його елегантне оформлення. Матеріали цікаві та інформативні. Захопило мене і відкриття музейної експозиції «Харківська громадська бібліотека: перше 30-ліття. 1886–1916». Також хочу відзначити чудове оформлення

приміщень бібліотеки: вперше ХДНБ ім. В. Г. Короленка представлена в особах і документах. На мою думку, найголовніше – це повернення в історію бібліотеки імені її маловідомих скромних трудівників.

Залишиться в пам'яті відкриття Читального залу рідкісних видань і рукописів ім. академіка Д. І. Багалія, а також загальний настрій колективу. Кожен співробітник був підключений до організації та проведення заходів, не було жодних збоїв у роботі конференції, в цьому велика заслуга В. Д. Ракитянської і керівників відділів. Хочеться також відзначити, що інтер'єри ХДНБ ім. В. Г. Короленка набули іншого, сучасного вигляду.

Валерія Павлівна Жукова, *віце-президент АСІБТ, кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач ХДАК*

– Ваші враження від ювілею Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка?

– Це свято всього міста і навіть усієї культурної спільноти. Завжди приємно знаходитися серед колег, у яких багато чому вчуся, і які надають допомогу моїм студентам. Прекрасно, що бібліотека зберегла свої традиції, і з нагоди 140-річного ювілею Л. Б. Хавкіної відкрито кабінет її імені. Л. Б. Хавкіна – це своєрідний феномен

у бібліотекознавстві. Не кожний вчений може похвалитися такою кількістю різнобічних праць. Свідченням того, що колектив бібліотеки гідно підготувався до ювілею, є відкриття нових кабінетів, що мають історичне значення, і, звичайно ж, музею, який, на мою думку, ще має поповнитися вітальними адресами, тому що це – ставлення громадськості до своєї бібліотеки. Дуже цікаво було дізнатися, що ж підготували для презентації Читального залу рідкісних видань і рукописів ім. академіка Д. І. Багалія, а також приємно поспілкуватися з приїжджими гостями, корифеями бібліотечної справи, з якими ми вже встигли плідно попрацювати.

Із нагоди 125-річного ювілею ХДНБ ім. В. Г. Короленка та 140-річчя від дня народження бібліотекознавця Л. Б. Хавкіної проводився регіональний конкурс, в якому взяли участь молоді спеціалісти бібліотек, аспіранти, магістри та студенти, – «Від традицій до інновацій». Під час відкриття Кабінету бібліотекознавства ім. Л. Б. Хавкіної відбулося нагородження переможців конкурсу.

**БАГАТО ЦІКАВОГО РОЗПОВІЛИ
ТАКОЖ ГОСТІ БІБЛІОТЕКИ**

Сергій Валентинович Шерман-Короленко, *праправнук Володимира Галактіоновича Короленка*

– Про вашу бібліотеку дізнався кілька років тому, коли вперше побував на конференції «Короленківське читання». Бібліотека є найкращим пам'ятником великому російському письменнику і для Харкова має величезне значення. Її важливість і вагу я зрозумів тільки зараз.

Бажаю, щоб бібліотека крокувала в ногу з часом, щоб інновації народжувалися в її стінах.

Ольга Юріївна Багалій, *правнучка видатного історика, громадського діяча, академіка Д. І. Багалія*

– Уперше познайомилася з бібліотекою ще у шкільні роки, в середині 50-х років ХХ ст. Моя улюблена вчителька Марія Михайлівна Губенко, рідна сестра Остапа Вишні та В. Чечвянського, розповідала про значення у житті людини книги та бібліотеки. У ХДНБ ім. В. Г. Короленка прийшла старшокласницею, активно відвідувала бібліотеку в студентські роки

(навчалася в ХПІ). Запам'яталося і вразило те, що бібліотека зустрічала своїх читачів затишком, спокоєм, культурним обслуговуванням.

На жаль, політика того часу не дозволяла вести розмови про значущість Д. І. Багалія, його внесок у розвиток культури, бібліотеки. Але батько трепетно ставився до його пам'яті.

Мене вразили зовнішні перетворення в бібліотеці. Дуже рада, що відкрито зал імені Дмитра Івановича.

Хочу побажати, щоб читальний зал прикрашали портрети фундаторів бібліотеки. Хотіла б передати рукописні (архівні) матеріали, підготовлені моєю тіткою Ольгою Дмитрівною Багалій, яка більшу частину свого життя пропрацювала в стінах ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Ці матеріали зараз знаходяться в музеї ХНУ ім. Каразіна. Хотілося б, аби ці матеріали були опрацьовані і по можливості видані. Бажаю ХДНБ ім. В. Г. Короленка, щоб усі труднощі, були тільки тлом для відчуття задоволення від їх подолання.

Юрій Павлович Дерев'яно, *завідувач лабораторії реставрації Харківської державної академії дизайну і мистецтв*

– До бібліотеки я потрапив не дуже давно, у 1990-ті, коли з В. М. Корецьким організував лабораторію. Ми прийшли до завідувача відділу рідкісних видань та рукописів ХДНБ ім. В. Г. Короленка І. Я. Лосієвського з пропозицією про співпрацю. Відтоді ми дружимо, і я дуже ціную цю дружбу.

На відкритті Читального залу рідкісних видань і рукописів ім. академіка Д. І. Багалія я подарував колекцію книг, адже завдяки тому, що займаюся реставрацією, дуже добре знаю, що потрібно цьому відділу. Так, наприклад, в Ізюмі ми реставруємо Євангеліє «Ізюмське», яке за легендою, Петро I подарував Ізюмському полку за відвагу під час Полтавської битви. А видання Стефана Яворського я знайшов на розкладках і подарував відділу.

Нещодавно придбав світлинку, на якій зображений Ф. І. Шаліпін та інші діячі культури. Планую зробити ксерокопію цієї фотографії і подарувати бібліотеці.

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка – книгозбірня унікальна, це гордість України.

Світлана МИЦЕНКО

Культура *і життя*

Газета виходить щочетверга

Передплатна ціна на 2012 р.:
півріччя – 82,77 грн,
квартал – 42,21 грн,
місяць – 14,27 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до Вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс у Каталозі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театральний концертний Київ» – 37112

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura_porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

Від колоска до обеліска

12 листопада виповнюється 75 років від дня народження відомого українського поета-лірика Миколи Федоровича Сингаївського

АВТОБІОГРАФІЯ

Народивсь я на Поліссі,
де в сусідах добрі села –
Сингаї, Пашини,
Грозино, Бехи,
Межирічка, Вороневе,
Хотинівка, Лісовщина,
Ходаки і Зубовщина.

В небагатому зеленошумному Поліссі
всі шукали долі-пісні –
весняної, вересневої,
не сумної, а веселої.
В кожного своя історія,
горем биті та невторені –
велелюдні, розпросторені
тричі сходжені дороги,
свої радощі, печалі і тривоги.

Народивсь я в білій хаті,
у сім'ї із іменами:
батько – Федір, мати – Уляна,
сестри – Ольга, Марія, Ганна,
а брати – Петро, Павло,
ще й чекали на Івана.

Вік живуть і житимуть у моїм селі
хлібороби,
землелюби,
ковалі.
Чубар Адам підковує сонце,
Житник Іван – той, що в білій сорочці, –
землю ще з досвітка засіває...

Тільки, ох жаль,
серед них немає
тих,
що у битвах зорями впали:
п'ять Василів, Олекси, Грицьки та Степани.
А без них моя хата неповна,
а без них сива мати безмовна.
Я приходжу до вас, до життя,
до любові своєї.
Я живу у країні щедрівок, веснянок,
де вечірня зоря приходять на ганок
і слухає пісню дитинства:

Сійся-родися,
Щедро колосися, –
жито, пшениця
і всяка пашниця.
Добрий вечір.

Сійся-родися,
на стіл з'явися,
щастям-здоров'ям
в пісні озвися.
Добрий вечір.

Там за лісом, за перелісом
сходила золота діжа
й заглядала у криницю,
в ячмені, жита, в пшеницю,
в гречку, просо та овес –
в зерновий наш рід увесь.

Набирала сили-соків городина:
полунички, і порічки, і смородина,
помідори, хрін, капуста, огірки,
кріп, щавель, петрушка – пахощі терпкі,
а горох, квасоля, перець
вибивалися в стручки.

А в саду і на грядках
цвіли жоржини,
як дівчата, наречені і дружини.
Сині дзвоники, троянди, чорнобривці наслу-
хали повечірні таємниці:

кому дівка-чорнобривка усміхається,
хто над ким, як сич, глузує, насміхається. Хто
до кого сватається, женихається,
кому щастя від напастя повертається,
кого доля не злюбила та й цурається.

А на ранок треті півні рознесуть:
в чому правда,
в чому кривда,
в чому суть.

Я ходив навпрямки,
не питаючи броду,
скуштував розлуки на смак, як воду.
Знаю трави, як ревнощі,
колючі і лагідні.
Я шукав у житті
добродійства і злагоди.
Я недовго живу,
як у небі хмарина,
тільки здавна не зраджує
думка єдина:
мабуть, житиму я до скону,
доки в серці людському
живе сонцесяйна перлина –
срібною моя Україна!

**Ну що ще можна додати до автобіо-
графії у викладі самого поета – нашо-
го ювіляра Миколи Федоровича Син-
гаївського?**

**Співаємо разом «Чорнобривці» і чита-
ємо зворушливу лірику.
Щирі вітання, Миколо Федоровичу, з
75-річчям! Здоров'я і натхнення!**

Світ перед нами –
швидше відкривай,
бери його, як серце, на долоні.
І слухай, і дивляйся в небокрай,
де скачуть нашого дитинства коні.

Пора творити щедрість і життя –
з воскреслого – веселого й сумного.
Світ перед нами –
стверджуй до пуття,
а ми так часто
скачемо повз нього.

ТЯЖІННЯ ДНІПРА

Я сам гойдав свою колиску,
жив у любові на крилі.
Від колоска до обеліска –
усе моє на цій землі.

Хто я такий?
Спитайте сосен –
відлуння збудить береги.
Я там гриби збирав під осін
і звозив сіно у стоги.

І на пропечені долоні
летіли відблиски зорі...
Я чув, про що говорять коні, –
сумні і добрі трударі.

А звідки родом?
З України!
Я з пісні вийшов, як дитя.
І матерів сумних сивини
я взяв з собою у життя.

Усе, що вистраждав і винис,
усе, що в жилах стугонить, –
свою і материнську гідність
я не дозволю забруднить.

Такої крем'яної вдачі
моя душа і мій талан,
якщо до праці не ледачі,
то вижнуть і засіють лан.

Тоді й душа не обміліє,
як не мілів старий Дніпро.
Я з тими вирис, хто уміє
творити для людей добро.

Творити – як накаже совість:
всевладно,
мужньо,
повсякчас.
Тоді нащадки в тиху повість
візьмуть –
як чесних свідків –
нас.

Там буде грань життя і смерті,
і стану я на ту межу.
Та про своє життя відверте –
не критик мій...
а я скажу!

Мої думи на видноколі
розкотились, як зорі в небі.
Не зловити, як вітру в полі,
не загнати, як риби в невід.

Я спиняю вас: підждіть!
Не докличусь вас: поверніться
В шумі-гомоні верховіть
образ матері мені сниться.

Ой гойдала ж колиску мою...
Ой співала – слала дорогу...
Тільки я у далекім краю
забував її думу-тривогу.

Я надіями серце грів,
а як з нього печалі в'ються,
ми звертаємось до матерів,
ми їх згадуєм у розлуці.

ЕЛЕГІЯ ЖИТТЯ

Одголосила, одспівала
моя душа, моя любов...
І десь луною осипала
озонні урвища дібров.
Я ждав її під сивим небом,
не чув мене жорстокий світ.
І трави терпко пахли медом,
і заростав любові слід.
Вона в зеленому царстві флори
своє продовження знайшла.
Вона в ярах, на косогорі
в дерева, в трави перейшла.
Вона жила, вона творилась

у тихій радості, в сльозах...
І наче вдруге народилась –
в земних, в небесних голосах.
Я звав її, як давню повість,
моя любов ішла на клич.
Так зачиналась дика прорість
у грозяну, стихійну ніч.
Так озорилась дум пророчість
на віковим, на рвійнім тлі.
Так зачиналась вічна творчість –
душі, і неба, і землі!

Я бродив у вишневі світанки,
де тумани над озером сплять,
де красиві і мрійні селянки
ніжать перших своїх малят.

А над ними біла хмарина
тане в мареннях польових...
Прокидається Україна,
будить жайворонків своїх.

Дядько з росами косу клепле,
рівно дзенькає молотком.
А в дворі запахтилося теплим свіжим
вранішнім молоком.

Мати потім курчат лічила,
я пшона їм з хати приніс...
А з капусти сіра зайчиха дременула,
сполохана, в ліс.

Заскрипів під ногами ганок
і забув розказати сни.
А в красивих мрійних селянок роботящі
ростуть сини.

РЕМЕСЛО

Озеро спить.
Поклавши при березі місяця. Серце не спить.
Хоч озеро в серці вміститься. Слово цвіте.
Проситься, прагне в балади. Хочеться в степ.
В далеч, у зорі блаватні.
Так проросло...
Жага підступає до горла.
О ремесло!
З іскорки, з полум'я, з горна.
Благословен!
День мій, і ніч, і мандрівка.
З давніх-давен...
Ти мене звала і кликала.
Так проросло...
З крові, з зернини, з кореня.
О ремесло!
З радощів світу і горя.
Я повертаюсь.
На вірність, на голос, на точність.
Я не скоряюсь.
Так починається творчість!

ЖИТТЯ ДУХОВНОГО ОСНОВА

Із Днем української писемності та мови!

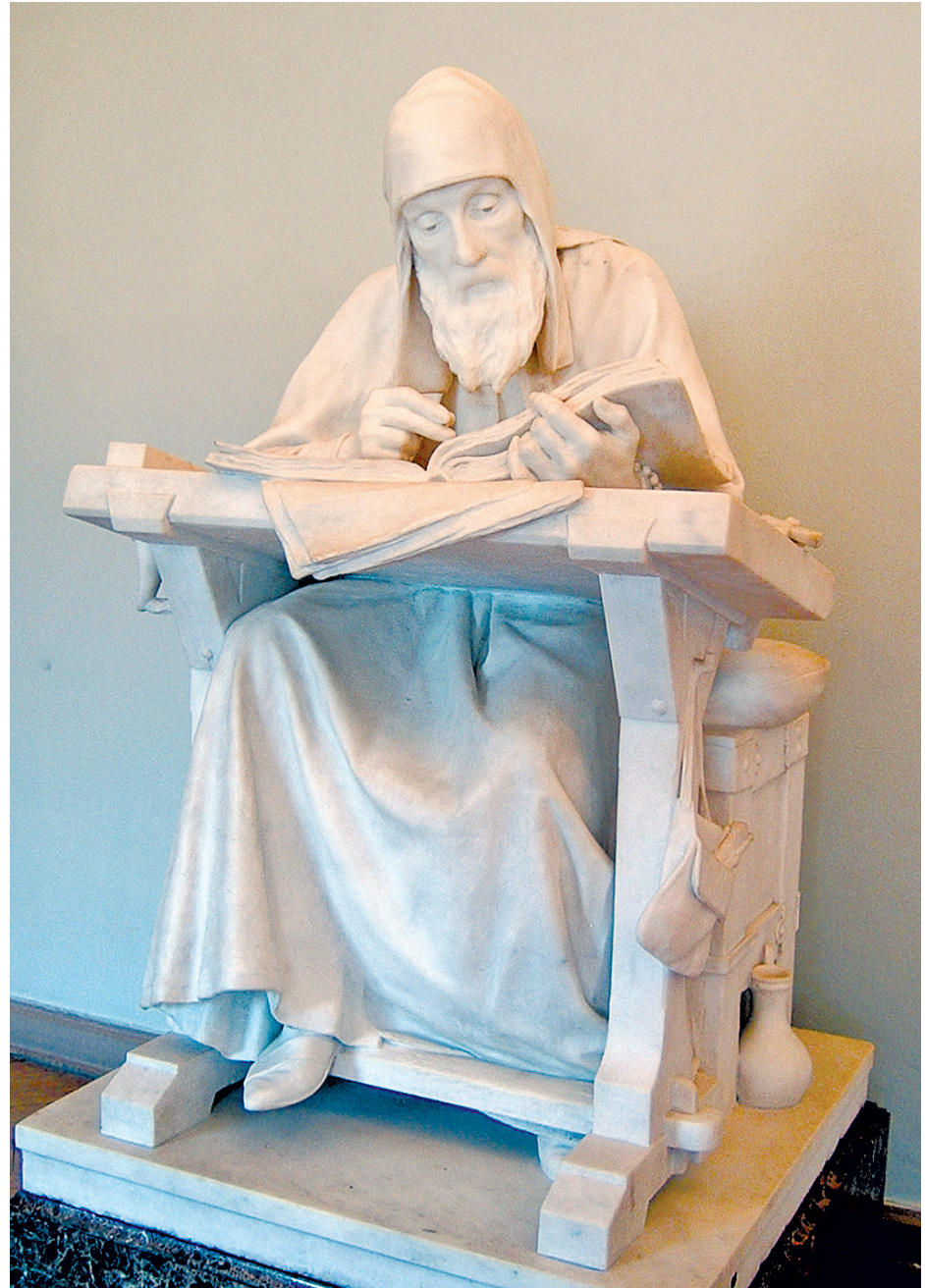
«Слово до слова – зложиться мова» – так рече народна мудрість.
А ще: «Птицю пізнати по пір'ю, а людину по мові». 9 листопада
Україна відзначає День української писемності та мови

ІЗ ВІКІПЕДІЇ

Свято встановлено 9 листопада 1997 року, коли Президент України Леонід Кучма на підтримку ініціативи громадських організацій та з урахуванням важливої ролі української мови в консолідації українського суспільства видав Указ №124/94 «Про День української писемності та мови». В Указі зазначено: «Установити в Україні День української писемності та мови, який відзначати щорічно 9 листопада в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця».

Преподобний Нестор-Літописець – киянин, у 17 років прийшов у Києво-Печерську лавру послушником. Прийняв його сам засновник монастиря преподобний Феодосій. Молитвою та послухом юний подвижник невдовзі перевершив найвидатніших старців. Під час постригу в ченці Нестор був удостоєний сану ієродиякона. Книжкова справа стала змістом його життя. Найвизначнішою працею Нестора-Літописця є «Повість временних літ» – літописне зведення, складене в Києві на початку XII століття. Це перша в Київській Русі пам'ятка, в якій історія держави показана на широкому тлі світових подій. Преподобний Нестор довів розповідь із літописних зведень кінця XI століття до 1113 року. Всі наступні літописці лише переписували уривки з праць преподобного Нестора, наслідуючи його. Але перевершити так і не змогли. «Повість временних літ» була і залишається найвидатнішою пам'яткою не лише вітчизняної історії, а й словесності.

Максим Рильський писав: «Як парость виноградної лози, плекайте мову...»
Тож плекаймо нашу рідну, єдину, солов'їну! Будьмо гідні її краси і чистоти!
І дослухаймося до висловлювань духовної еліти України.

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється – ожива,
Як їх почує!..

Тарас Шевченко

Найбільше і найдорожче добро кожного народу – це його мова, та жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя і свої сподіванки, розум, досвід, почування.

Панас Мирний

Бринить-співає наша мова,
Чарує, тішить і п'янить

Олександр Олесь

Мова – це наша національна ознака, в мові наша культура, сутність нашої свідомості.

Іван Огієнко

Листку подібний над землею,
Що вітер з дерева зрива,
Хто мову матері своєї,
Як син невдячний, забува!

Володимир Сосюра

Мова – це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова – це всі глибинні пласти духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання віків. Мова – це ще й музика, мелодика, фарби буття, сучасна, художня, інтелектуальна і мисленнева діяльність народу.

Олесь Гончар

Як гул століть, як шум віків,
Як бурі подих, – рідна мова,
Вишневих ніжність пелюстків,
Сурма походу світанкова,
Неволі стогін, волі спів.
Життя духовного основа.

Максим Рильський

Найщиріші вітання зі святом – Днем української писемності та мови!

Чорнобривці

Музика В. Верменича
Слова М. Сингаївського

Не поспішаючи

Чор_ но_ брив_ ців на_ сі_ я_ ла ма_ ти
у мо_ їм сві_ тан_ ко_ вим кра_ ю,
та й на_ вчи_ ла вес_ нян_ ки спі_ ва_ ти
про кві_ ту_ чу на_ ді_ ю сво_ ю. Як на
ті чор_ но_ брив_ ці по_ гля_ ну, ба_ чу
ма_ тір ста_ рень_ ку, ба_ чу
ру_ ки тво_ ї, мо_ я ма_ мо, тво_ ю
лас_ ку я чу_ ю, рід_ нень_ ка.
Ма_ мо рід_ на, нень_ ко мо_ я.

ЧОРНОБРИВЦІ

Чорнобривців насіяла мати
У моїм світанковім краю,
Та й навчила веснянки співати
Про квітучу надію свою

Приспів:

Як на ті чорнобривці погляну,
Бачу матір стареньку,
Бачу руки твої, моя мамо,
Твою ласку я чую, рідненька.

Я розлуки та зустрічі знаю,
Бачив я у чужій стороні
Чорнобривці із рідного краю.
Що насіяла ти навесні.

Приспів.

Прилітають до нашого поля
Із далеких країв журавлі.
Розквітають і квіти, і доля
На моїй українській землі.

Приспів.

Обереги пані Олени

Кілька років тому доля подарувала мені зустріч із чудовою жінкою – Оленою Чернятинською, майстринею українського декоративно-прикладного мистецтва з Ірпеня. Вона привезла на виставку «Рушник вишиваний» свою ученицю з роботами й щиро за неї раділа. Коли вперше почула про її нелегку долю, подумала: це тільки жінка може самотужки підняти й поставити на ноги двох дітей – донечку й сина. Окрім того, що дала їм освіту, пані Олена навчила їх багатьом ремеслам. Приміром, усі в родині гарно вишивають, малюють, роблять сувеніри, смачно готують

Сама ж пані Олена, скільки себе пам'ятає, вишиває: спочатку відтворювала на полотні картини, згодом вишивала рушники. Пізніше звернула увагу на те, що знайома бідкалася, мовляв, їду за кордон, а сувеніра невеличкого й такого, щоб представляв Україну, ніде не можу знайти. Тоді й розробила український вишитий сувенірний рушничок. Усьому, що вміла, водночас навчала й своїх вихованців у загальноосвітній школі художнього профілю в Ірпені.

Створити традиційну практичну українську ляльку – це одні з шляхів до осягнення мудрості наших предків. Безліч поколінь жінок створювали ляльки для себе, своїх сестер і дітей. Пані Олена – майстриня, яка робить ляльки від душі й для душі. Вона із задоволенням ділиться своїм умінням із близькими та друзями. Її ляльки із задоволенням беруть у подарунок не лише дітям, а й дорослим. Вони тішать і зігрівають душу, бо з любов'ю.

Пані Олена частенько зі своїми роботами буває на виставках. А щосуботи й щонеділі її

можна побачити на Андріївському узвозі в Києві.

– Це вже моє хобі – бувати тут, – усміхається майстриня. – Тут усе життя, мов на долоні. Якщо людина й не купить нічого, все одно, доторкнеться до прекрасного, помилується цими оберегами: від того й усмішка на обличчі з'явиться. І це зігріває, тішить.

На столику вместилися українські ляльки. На будь-який смак. Пані Олена бере одну з них до рук: демонструє дівчину-красуню. За мить перегортає з іншого боку, і вже у ваших руках поважна молодиця. Ляльки виготовляє з натуральних матеріалів. Власноруч шие для них одяг, вишиває сорочки. Вона вважає, що кращого подарунка від саморобної української ляльки й бути не може. А ще Олена Чернятинська мріє, аби в кожній школі дівчаток і хлопчиків навчали майструвати, вишивати, ліпити з глини, аби більше проводили майстер-класів, щоби зростало гідне поповнення народної творчості.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отримувач платежу:
ДП «Газетно-журнальне видавництво»
р/р 37128003000584 в УДК м. Києва
МФО 820019, Код 16482679

П.І.Б. _____
Адреса доставки: індекс _____ м. _____
вул. _____ буд. № _____ кв. _____
домофон _____ тел. _____

Передплата на газету «Культура і життя»
на 2011 рік по місяцях (вартість передплати на 1 місяць – 14,27 грн)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Сума, грн

КАСИР

Платник (підпис) _____

КВИТАНЦІЯ

Отримувач платежу:
ДП «Газетно-журнальне видавництво»
р/р 37128003000584 в УДК м. Києва
МФО 820019, Код 16482679

П.І.Б. _____
Адреса доставки: індекс _____ м. _____
вул. _____ буд. № _____ кв. _____
домофон _____ тел. _____

Передплата на газету «Культура і життя»
на 2011 рік по місяцях (вартість передплати на 1 місяць – 14,27 грн)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Сума, грн

КАСИР

Платник (підпис) _____

На 2012 рік газету «Культура і життя» можна передплатити
в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України
Передплатний індекс – 60969

Газета «Культура і життя»

Засновники: Міністерство культури і туризму України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Видавець: Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури
Директор Олесь БІЛАШ

Головний редактор
Людмила ГНАТЮК

Склад Видавничої ради

Олесь Білаш – директор видавництва, Олена Чередниченко – завсектором взаємодії зі ЗМІ та зв'язків із громадськістю МК, Олена Воронько – начальник відділу театрального мистецтва МК, Лариса Лебедівна – завсектором мовної політики МК, Михайло Швед – начальник відділу музичного та циркового мистецтва МК, Ольга Дарибогова – начальник управління міжнародних зв'язків МК, Ольга Голинська – головний редактор журналу «Музика», Наталя Потушняк – головний редактор журналу «Театрально-концертний Київ», Алла Підлужна – головний редактор журналу «Український театр», Марія Хрущак – головний редактор журналу «Українська культура», Орест Когут – головний редактор видавництва.

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідоцтво про державну реєстрацію: КВ № 1026 від 26.10.1994 р.
Передплатний індекс 60969
Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Телефон, факс: (044) 498-2365
e-mail: nvu.kultura@gmail.com
http://www.uaculture.com

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором.

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції.

Матеріали, опубліковані в газеті «Культура і життя», є інтелектуальною власністю редакції і не можуть бути відтворені у будь-якій формі без письмового дозволу видавця.
При використанні публікацій посилання обов'язкове.

Наклад 2000
© «Культура і життя»

Ціна договірна